

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO**  
**obowiązujące w roku szkolnym 2023/2024 uczniów klasy IV – VIII**  
**Szkoły Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Goleszach Dużych**

**Cele** przedmiotowego systemu oceniania z języka polskiego:

- czytelne przedstawienie wymagań i kryteriów oceny wiedzy i umiejętności ucznia z zakresu kształcenia literacko – kulturowego i językowego,
- ujednoczenie zasad oceniania postępów edukacyjnych na kolejnych poziomach kształcenia w szkole,
- dostosowanie wymagań w przypadku uczniów posiadających opinię lub orzeczenie z poradni psychologiczno – pedagogicznej.

**Wymagania edukacyjne** zawarte w niniejszym PZO są zgodne z:

- *Podstawą programową z języka polskiego,*
- *Zestawem szkolnych programów nauczania uwzględniającym program nauczania języka polskiego w szkole podstawowej pt. *Nowe słowa na start!* (kl. V, VI, VIII) oraz *Między nami* (kl. IV, VII),*
- *Wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania* zawartymi w Statucie Szkoły

**ZASADY PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA**

**I. Postanowienia ogólne**

1. Zgodnie z WSO i Statutem Szkoły na lekcjach języka polskiego stosuje się skalę ocen od 1 do 6.
2. Oceny z języka polskiego są ocenami ważonymi.
3. Wagi poszczególnych działań na języku polskim uzależnione są od formy pracy i ustalane indywidualnie przez nauczyciela przedmiotu.

**II. Formy sprawdzania kompetencji polonistycznych**

W półroczu przewiduje się następujące formy sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów:

- a) co najmniej jedna **praca klasowa** (sprawdzian) poprzedzona lekcją powtórzeniową,
- b) co najmniej dwa **dyktanda**,
- c) co najmniej trzy **wypracowania pisemne**: jedno jako praca klasowa, dwa będące obowiązkowymi **pracami domowymi** lub pracami wykonanymi w ramach pracy na lekcji,
- d) przynajmniej raz na dwa tygodnie **kartkówkę** obejmującą zagadnienia z bieżących lekcji, umiejętność czytania ze zrozumieniem, oraz znajomość lektury,
- e) co najmniej jeden tekst do opanowania pamięciowego (**recytacja**),
- f) dwa **projekty** realizowane w zespole zadaniowym,
- g) bieżącą kontrolę **zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń**,

- h) **odpowiedzi ustne** (z trzech ostatnich lekcji, kilkudzaniowa wypowiedź na określony temat, udział w dyskusji, itp.),
- i) **aktywność**,
- j) **przygotowanie do lekcji** (posiadanie podręcznika, zeszytu ćwiczeń, kart pracy, zeszytu przedmiotowego, lektury).

### III. Zasady oceniania pisemnych wypowiedzi uczniowskich

1. Wypowiedzi pisemne obowiązujące na danym poziomie edukacyjnym są oceniane według następujących kryteriów:

- realizacja tematu (2p.)
- elementy twórcze/ elementy retoryczne (zależnie od formy wypowiedzi) (5p.),
- kompetencje literackie i kulturowe (2p.)
- kompozycja tekstu (2p.)
- styl (2p.)
- język (4p.)
- ortografia (2p.)
- interpunkcja (1p.)

W każdym z podanych kryteriów uczeń otrzymuje punkty, a suma tych punktów przekłada się na ocenę, zgodną z PSO, WSO i Statutem Szkoły.

2. Przyjmuje się następującą klasyfikację i oznaczenia błędów w pracach pisemnych:

- ort. – błąd ortograficzny,
- int. – błąd interpunkcyjny,
- rzecz. – błąd rzeczowy (merytoryczny),
- log. – błąd logiczny,
- jęz. – błąd językowy (w jego skład wchodzi błędy frazeologiczne, fleksyjne, słowotwórcze, składniowe oraz stylistyczne).

3. Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną.

4. W przypadku, gdy praca ucznia jest nieczytelna lub nie zawiera wymaganej minimalnej ilości słów, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

5. Nauczyciel przy sprawdzaniu prac pisemnych zobowiązany jest do opatrzenia oceny cyfrowej komentarzem słownym, który wyjaśni ocenę, podkreśli zalety pracy i będzie informował o elementach, nad którymi uczeń musi popracować.

### IV. Zasady oceniania ustnych wypowiedzi uczniowskich

1. Wypowiedzi ustne są oceniane pod względem: **zawartości merytorycznej i sposobu prezentacji** (kompozycja wypowiedzi, język i styl, wyrazność i wyrazistość wypowiedzi).

### V. Terminy prac klasowych i kartkówek

1. Prace klasowe oraz dyktanda są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone lekcją powtórzeniową.
2. O terminach kartkówek nauczyciel nie jest zobowiązany informować uczniów z wyprzedzeniem.

## **VI. Zasady poprawy prac klasowych, dyktand i kartkówek**

1. Uczeń ma obowiązek poprawić każdą pracę klasową ocenioną jako niedostateczną jeden raz w terminie ustalonym z nauczycielem, nie dłuższym jednak niż dwa tygodnie od daty sprawdzenia pracy.
2. Uczeń ma prawo do jednokrotnej poprawy każdej oceny uzyskanej z pracy klasowej lub dyktanda.
3. Poprawa oceny dokonuje się na sprawdzianie poprawkowym, który obejmuje ten sam zakres materiału. Sprawdzian poprawkowy odbywa się po zajęciach lekcyjnych.
4. Stopień uzyskany z poprawy pisemnej pracy wpisuje się obok pierwszego stopnia. Przy wystawianiu oceny na półrocze lub koniec roku brane są pod uwagę obie oceny.
5. Kartkówkę obejmującą zagadnienia z bieżących lekcji uczeń może po konsultacji z nauczycielem poprawić ustnie lub pisemnie w ciągu jednego tygodnia.

## **VII. Nieobecność podczas pracy klasowej**

1. Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie przystąpił do pracy klasowej, ma obowiązek napisać ją w terminie ustalonym z nauczycielem, nie dłuższym jednak niż dwa tygodnie od powrotu ucznia do szkoły.

## **VIII. Nieprzygotowania do zajęć**

1. Uczeń ma prawo do trzech *nieprzygotowań* do lekcji w półroczu (bez żadnych sankcji).
2. Uczeń po każdej nieobecności jest zobowiązany do uzupełnienia braków w zeszytach, zeszytach ćwiczeń oraz innych pracach wskazanych przez nauczyciela.
3. Pod pojęciem *nieprzygotowania* rozumie się, m.in. brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, podręcznika, karty pracy, wykonanego zadania domowego, nieznaną lekturę oraz zagadnień obejmujących trzy ostatnie tematy lekcyjne (nie dotyczy to prac zadawanych z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, np. klasowych, dyktand i recytacji oraz lektury).
4. Nieprzygotowanie uczniów ma obowiązek zgłosić nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji.
5. Pierwszego dnia po dwutygodniowej lub dłuższej usprawiedliwionej nieobecności na zajęciach wobec ucznia nie są stosowane żadne sankcje z tytułu nieprzygotowania do lekcji. Na uzupełnienie wiadomości i notatek w zeszytach uczeń ma dwa tygodnie.

## **IX. Zasady oceniania półrocznego i rocznego**

1. Na ocenę półroczną, roczną lub końcową wpływają:
  - oceny uzyskane z prac klasowych, sprawdzianów i dyktand,
  - oceny uzyskane z pozostałych prac pisemnych, w tym: kartkówek, wypracowań domowych oraz prac redagowanych na zajęciach lekcyjnych,
  - oceny uzyskane za odpowiedzi ustne, recytacje, zaangażowanie na lekcji, realizację projektów, pracę podczas zajęć dodatkowych, udział w konkursach przedmiotowych.

## **IX. Zasady przechowywania prac uczniowskich**

1. Prace pisemne uczniów gromadzone są w indywidualnych teczkach przechowywanych w pracowni języka polskiego, pozostają do wglądu ucznia oraz jego rodzica.

## X. Wymagania przedmiotowe.

### 1. Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

### 2. Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

### 3. Ocenę **dobłą** otrzymuje uczeń, który:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,

- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

4. Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

5. Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

6. Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie zna treści lektur obowiązkowych,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,

- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

## **XI. Ocenianie uczniów ze specjalnymi wymaganiami i potrzebami edukacyjnymi**

1. Wszelkie dysfunkcje nie zwalniają ucznia z obowiązku opanowania materiału przewidzianego programem nauczania. Jednak ze względu na trudności w nauce nie wynikające z winy dziecka, nauczyciel dostosowuje wymagania do indywidualnych możliwości ucznia i pracuje zgodnie z wytycznymi indywidualnych planów pracy z uczniem dysfunkcyjnym.
2. Biorąc pod uwagę różne dysfunkcje nauczyciel w ocenie pracy ucznia powinien brać pod uwagę charakter jego dysfunkcji i dostosować do niej wymagania.
3. W zakresie prac pisemnych nauczyciel powinien: wydłużyć czas przeznaczony na pisanie, nie oceniać estetyki pisma, poprawiać, lecz nie uwzględniać w ocenie błędów ortograficznych, pomóc w przeczytaniu tekstu bazowego lub poleceń, udostępnić dodatkowe słowniki i inne pomoce.
4. W zakresie słuchania i mówienia nauczyciel powinien: wydłużyć czas wypowiedzi, zadawać dodatkowe pytania ukierunkowujące, oceniać merytoryczną wiedzę, a nie formę przekazu informacji, umożliwić odpowiadanie bez obecności innych uczniów.
5. W zakresie czytania nauczyciel powinien: zachęcać do czytania, sprawdzać znajomość treści, a nie technikę czytania, umożliwić czytanie bez obecności innych uczniów.
6. Uczniom posiadającym odpowiednie orzeczenia z PPP i uczniom, dla których zaleca się dostosowanie materiału do ich indywidualnych potrzeb obniżane są wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami tej poradni i wówczas punktację i oceny dostosowuje się do nich indywidualnie

## **XII. Uwagi końcowe**

1. Przedmiotowe ocenianie z języka polskiego podlega ewaluacji. O każdej zmianie w dokumencie nauczyciel informuje uczniów oraz rodziców w dogodnej dla siebie formie.
2. Do spraw nieuregulowanych w PSO stosuje się przepisy zgodne z WSO oraz Statutem Szkoły.
3. Każdorazowo uczeń oraz rodzic może poprosić o wyjaśnienie niezrozumiałych kwestii przedmiotowego oceniania.